

Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu
oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy
zastępczej w roku 2017. Wykaz potrzeb w zakresie
pomocy społecznej.

Racibórz, maj 2018 r.

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina

Miasto i Gmina

Gmina Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

Gmina Nędza

Gmina
Pietrowice Wielkie

Gmina Rudnik

SPIS TREŚCI

1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	4
1.1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ ..	4
1.1.1.	Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób	4
1.1.2.	Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	7
1.1.3.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.....	8
1.2.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	8
1.2.1.	Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	9
1.2.2.	Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	14
1.2.3.	Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku.....	16
1.2.4.	Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	22
1.2.5.	Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	29
1.2.6.	Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych	30
1.2.7.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo –terapeutyczne.....	30
1.3.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI	31
1.4.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	31
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	32
1.4.2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	32
1.4.3.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	32
1.4.4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów....	33
1.4.5.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej	34
1.5.	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	35
2.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH	37
2.1.	„Drugiemu Człowiekowi” - kontynuacja w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020.....	37

2.2.	Projekt „Małemu Człowiekowi”	38
2.3.	„Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017.....	38
3.	ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM	39
3.1.	Interwencja Kryzysowa	39
3.2.	Dom Samotnej Matki.....	39
3.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	40
4.	POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	40
4.1.	Przekształcenie funkcjonujących placówek opiekuńczo – wychowawczych z mieszkaniami rodzinkowymi w zespoły placówek	40
4.2.	Pomoc prawna dla rodzin zastępczych	40
4.3.	Tworzenie mieszkań chronionych	41
4.4.	Uruchomienie – zadania w zakresie nadzoru nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej	42

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.). W powiecie raciborskim Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 roku. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez powiaty w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 609);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 511 ze zm.);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu umieszczało osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Raciborskiego. W 2017 roku Centrum wydało 81 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 63 decyzje w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, 18 decyzji w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu.

Na osoby przyjęte do DPS przed dniem 1 stycznia 2004 roku powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70 % swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS po dniu 1 stycznia 2004 roku ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70 % swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina kierująca daną osobą do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach jest zróżnicowany.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2017 R.
DPS „Złota Jesień” Racibórz, ul. Grzonki 1	dla osób w podeszłym wieku	208	3 294,00 zł
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3 Racibórz	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	170	2 777,00 zł
DPS „Różany Pałac” Krzyżanowice, ul. Kolejowa 4	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	60	3 222,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 roku ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w 2017 roku wynosiła:

- 1) w miesiącu styczniu – 2 173,08 zł;
- 2) w okresie od lutego do grudnia – 2 218,33 zł.

Rzeczywista, przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2017 roku.

NAZWA DOMU	KWOTA DOTACJI
DPS „Złota Jesień” Racibórz, ul. Grzonki 1	641 559,00 zł
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3 Racibórz	1 630 810,00 zł
DPS „Różany Pałac” Krzyżanowice, ul. Kolejowa 4	1 438 699,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 208 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2017	207	23	184
28 lutego 2017	205	23	182
31 marca 2017	207	23	184
30 kwietnia 2017	207	23	184
31 maja 2017	207	23	184
30 czerwca 2017	208	22	186
31 lipca 2017	205	21	184
31 sierpnia 2017	203	21	182
30 września 2017	205	21	184
31 października 2017	206	20	186
30 listopada 2017	206	20	186
31 grudnia 2017	206	20	186

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 170 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2017	171	69	102
28 lutego 2017	173	69	104
31 marca 2017	172	68	103
30 kwietnia 2017	169	66	103
31 maja 2017	171	66	105
30 czerwca 2017	172	66	106
31 lipca 2017	170	65	105
31 sierpnia 2017	169	64	105
30 września 2017	171	64	107
31 października 2017	170	64	106
30 listopada 2017	171	64	107
31 grudnia 2017	169	64	105

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 60 miejsc statutowych.

STAN NA:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓŁEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2017	60	53	7
28 lutego 2017	60	53	7
31 marca 2017	60	53	7
30 kwietnia 2017	60	53	7
31 maja 2017	60	53	7
30 czerwca 2017	60	53	7
31 lipca 2017	60	53	7
31 sierpnia 2017	60	53	7
30 września 2017	60	53	7
31 października 2017	60	53	7
30 listopada 2017	60	53	7
31 grudnia 2017	59	53	6

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie Powiatu Raciborskiego funkcjonuje jeden ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowy Domu Samopomocy dla osób upośledzonych umysłowo typu B w Raciborzu przy ul. Grzonki 1. Dom prowadzony jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” w Raciborzu. Prowadzenie przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest realizacją zadania publicznego z zakresu administracji rządowej realizowanego przez Powiat Raciborski w obszarze pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych. Raciborski Dom jest ośrodkiem wsparcia świadczącym specjalistyczne usługi dla osób upośledzonych umysłowo obojga płci dysponującym 35 miejscami o charakterze pobytu dziennego. Ośrodek jest jednostką o charakterze terapeutycznym i samopomocowym dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem ŚDS - u jest aktywizacja psychospołeczna uczestników prowadzona w formie postępowania wspierająco – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS-ów pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa przekazanej przez wojewodów za pośrednictwem powiatów.

Realizując powyższe zadanie w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 31 decyzji o skierowaniu do Domu oraz 28 decyzji ustalających odpłatność za korzystanie z usług ośrodka wsparcia. Na koniec minionego roku 3 osoby oczekiwały na przyjęcie do ŚDS-u.

1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2017 roku przyznało 38 świadczeń dla 7 osób, które usamodzielniały się po opuszczeniu wyżej wymienionych placówek albo kontynuowały naukę. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 21 700,25 zł.

***Tabela nr 6.** Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki w 2017 roku.*

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	37	1
KWOTA ŚWIADCZEŃ	0,00 zł	18 714,25 zł	2 986,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 R. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Ponadto obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających zarówno rodziny zastępcze jak i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu organizowało w 2017 roku funkcjonowanie pieczy zastępczej. Głównym zadaniem osób pełniących funkcję rodzin zastępczych jest zapewnienie opieki i wychowanie dzieciom, które zostały osierocone, odrzucone lub którym rodzice biologiczni nie byli w stanie zapewnić bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodziny zastępcze kierowały się dobrem przyjętych dzieci i poszanowaniem ich praw. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych następowało na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub było przedłużone na czas kontynuacji nauki, jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało również w przypadku, gdy dziecko wcześniej wracało do rodziny biologicznej lub było umieszczane w rodzinie adopcyjnej.

Rodzinna pieczę zastępczą wykonywana była poprzez:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione;

- 2) rodziny zastępcze niezawodowe;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne i rodziny specjalistyczne;
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, były wspierane przez rodziny pomocowe.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymywali świadczenie miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny:

- 1) 660,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 000,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 200,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1654 ze zm.).

Ponadto rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali dodatkowe świadczenia, takie jak:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka udzielane jednorazowo;
- 3) świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, przyznawane jednorazowo lub okresowo;
- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzona rodzina zastępcza zawodowa lub rodzinny dom dziecka;
- 5) środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.), zgodnie z art. 87 ust. 1a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia, przysługiwał dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wspomniane zadanie w 2017 roku wydało 230 decyzji przyznających prawo do dodatku wychowawczego na łączną kwotę 1 170 238,05 zł.

Koszt obsługi zadania (wynagrodzenie pracowników realizujących zadanie wraz z pochodnymi) wyniósł 11 702,28 zł.

W całym okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu Raciborskiego sprawował łączną kontrolę nad 123 rodzinami zastępczymi. Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 122 rodziny zastępcze, 1 rodzina zamieszkiwała na terenie powiatu wodzisławskiego. W rodzinach tych przebywało łącznie 258 dzieci, w tym:

- 1) 83 dzieci w 61 spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych;
- 2) 49 dzieci w 34 niezawodowych rodzin zastępczych;
- 3) 41 dzieci w 15 zawodowych rodzin zastępczych;
- 4) 3 dzieci w 1 pogotowiu rodzinnym;
- 5) 82 dzieci w 12 rodzinnych domach dziecka.

W roku ubiegłym powstało 12 rodzin zastępczych, w których schronienie znalazło 13 dzieci. Jednocześnie 5 dzieci umieszczono w rodzinach zastępczych już funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. Łącznie w 2017 roku zabezpieczono w rodzinnej pieczy zastępczej 18 małoletnich. Ponadto na terenie powiatu raciborskiego funkcjonują dwa rodzinne domy dziecka, których na podstawie zawartego porozumienia obsługę prowadzi powiat rybnicki oraz miasto Ruda Śląska.

W okresie sprawozdawczym 43 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 1) 10 dzieci usamodzielniało się;
- 2) 4 dzieci powróciło do rodziców biologicznych;
- 3) 13 dzieci zostało adoptowanych;
- 4) 13 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 5) 3 dzieci zostało przeniesionych do innych rodzin zastępczych.

Na realizację powyższego zadania w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydatkowało łącznie 3 929 805,84 zł, z czego 3 771 843,50 zł na rodziny zastępcze, natomiast 157 962,34 zł tytułem świadczeń dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze.

W okresie sprawozdawczym 15 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu cieszyńskiego, powiatu gliwickiego, powiatu wodzisławskiego, miasta Siemianowice Śl., miasta Opole, powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, powiatu stargardzkiego, powiatu zgorzeleckiego, miasta Jastrzębie – Zdrój. Na pokrycie kosztów utrzymania tych dzieci, zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiat Raciborski w roku 2017 przekazał środki finansowe w łącznej kwocie 230 547,87 zł.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie naszego powiatu przebywały również dzieci z powiatu kędzierzyńsko – kozielskiego, powiatu ząbkowickiego,

powiatu gliwickiego, powiatu strzeleckiego, powiatu wodzisławskiego, powiatu głubczyckiego, miasta Bytom, miasta Rybnik, miasta Opole, miasta Ruda Śl., miasta Świętochłowice, miasta Częstochowa, miasta Świdnica. Z tego tytułu powiat w minionym roku otrzymał środki finansowe w łącznej wysokości 644 534,18 zł. Podpisywaniem porozumień oraz rozliczaniem środków finansowych za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci z innych powiatów zajmuje się Referat Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Raciborzu, współpracując z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu oraz z Skarbnikiem Powiatu.

W przeciągu roku powstało 12 rodzin zastępczych oraz rozwiązano 25 rodzin zastępczych. W związku z powyższym na koniec 2017 roku w powiecie raciborskim funkcjonowało 110 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 215 dzieci, w tym:

- 1) 77 dzieci w 57 spokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych;
- 2) 37 dzieci w 31 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 32 dzieci w 12 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 69 dzieci w 10 rodzinnych domów dziecka.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych powiatu raciborskiego mieszka na terenie miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2017 roku.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	58	90
KUŹNIA RACIBORSKA	18	45
KRZANOWICE	4	5
KRZYŻANOWICE	6	12
NĘDZA	7	16
PIETROWICE WIELKIE	7	10
RUDNIK	3	11
KORNOWAC	6	22
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	1	4
RAZEM:	110	215

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na terenie naszego powiatu w 2017 roku funkcjonowała jedna rodzina zastępcza, pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego dla dzieci do 10 roku życia. Do tej formy opieki kierowane są dzieci na pobyt okresowy do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli szczególne okoliczności wskazują na taką potrzebę, okres ten może być wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny

biologicznej, przysposobienia lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. Od miesiąca września 2017 roku na terenie powiatu raciborskiego nie funkcjonuje pogotowie rodzinne.

W minionym roku na terenie Powiatu Raciborskiego funkcjonowało 12 rodzin zastępczych zawodowych oraz 12 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2017 roku.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY
SPOKREWNIONE	57	51,82 %
NIEZAWODOWE	31	28,18 %
ZAWODOWE	12	10,91 %
RODZINNE DOMY DZIECKA	10	9,09 %
RAZEM:	110	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Realizując zapisy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 w 2017 roku utworzony został jeden rodzinny dom dziecka oraz jedna rodzina zastępcza zawodowa.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność i pozostają w rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2017 roku.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	31	14,42%
7 – 13 roku życia	87	40,46%
14 – 18 roku życia	66	30,70%
powyżej 18 roku życia	31	14,42%
RAZEM:	215	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w imieniu Starosty Raciborskiego prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodzinnej i przekazywany jest do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Sytuacja w zakresie realizacji postanowień sądowych dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej jest unormowana. Postanowienia te w roku 2017 i obecnie są realizowane na bieżąco. Powoduje to, że Powiat Raciborski dobrze przedstawia się na tle innych powiatów pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W Powiecie Raciborskim zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 roku organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu powołany został Zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół do spraw pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założeniami i celami. Zadania organizatora skupiały się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonywał również oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, kandydatów. Zapewniał wsparcie koordynatora rodzinom zastępczym.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikował osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawał zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 4) zapewniał badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizował dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomoc wolontariuszy;
- 8) współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadził poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno - pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) przeprowadzał badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;

- 16) zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizował opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 18) wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej;
- 19) dokonywał oceny rodziny zastępczej;
- 20) informował sąd, co najmniej raz na 6 miesięcy o całokształcie sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku skutecznie realizował swoje zadania, służył przede wszystkim niesieniem pomocy i wsparcia. Funkcje monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci w rodzinie zastępczej i ich opiekunów oraz jakości pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2017 realizował zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promował tę formę pieczy zastępczej, kwalifikował, szkolił i przygotowywał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielał poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Wzorem lat ubiegłych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu prowadziło kampanię informacyjną, mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Kampania prowadzona była poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej [tut.](#) Centrum oraz poprzez banery reklamowe promujące rodzicielstwo zastępcze pod hasłem: "Dajmy mu szansę.

Zostań rodziną zastępczą". Ponadto w lokalnej rozgłośni radiowej udostępniany był systematycznie, raz na kwartał, spot reklamowy promujący rodzicielstwo zastępcze, natomiast w lokalnym biuletynie informacyjnym cyklicznie, raz na dwa tygodnie, zamieszczane było ogłoszenie reklamowe. W efekcie kampanii do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zgłosili się kandydaci na rodziców zastępczych.

W 2017 roku zostało wydanych 8 zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończenie szkolenia przez kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową. Szkolenie zostało zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w ramach projektu „Małemu Człowiekowi”. W toku kwalifikacji wydano opinie o spełnianiu warunków i sporządzono oceny predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewnił również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Pomoc zapewniono poszczególnym typom rodzin oraz zorganizowano szkolenia, mające na celu podniesienie kwalifikacji rodzin biorąc pod uwagę ich potrzeby. Realizując zapisy ustawy dotyczące podnoszenia kwalifikacji przez rodziny zastępcze, organizator rodzinnej pieczy zastępczej skierował na szkolenie 76 osób. Szkolenie zostało zorganizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w ramach projektu: „Małemu Człowiekowi”.

W ramach powyższego projektu:

- 8 osób zostało przeszkolonych przez Fundację Rodzina Plus do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Kandydaci byli przeszkoleni na podstawie Programu Szkoleniowego "Rodzina Plus" dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej zatwierdzonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej decyzją nr 14/2015/RZ z dnia 1 czerwca 2015 roku;
- 12 osób uczestniczyło w cyklu szkoleń podnoszących kwalifikacje i jakość wykonywanej pracy przez rodziny spokrewnione realizowanym przez Centrum szkoleń wielozawodowych „Delta”;
- 18 osób wzięło udział w cyklu szkoleń podnoszących kwalifikacje i jakość wykonywanej pracy przez rodziny niezawodowe realizowanym przez Centrum szkoleń wielozawodowych „Delta”;
- 18 osób uczestniczyło w 48 godzinnych warsztatach edukacyjnych dla rodzin zastępczych zawodowych zrealizowanych przez firmę „Twoje Kompetencje” z Krakowa;
- 20 osób prowadzące Rodzinne domy dziecka w ramach projektu: „Małemu Człowiekowi” wzięło udział w 48 godzinnym szkoleniu przeprowadzonym przez psychologa.

Organizator przeprowadził badania pedagogiczne i psychologiczne oraz analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W powiecie raciborskim badania psychologiczne były realizowane poprzez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz analizy dla 17 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Ponadto wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych w roku 2017 kontynuowana była pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów w rodzinie. Ponadto rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierają się wzajemnie między innymi poprzez uczestnictwo w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych "Przyjazny Dom". Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2017 roku zorganizowało grupę wsparcia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka na którą uczęszczało 27 osób.

Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

W roku 2017 roku w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku współpracował z:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej – asystentami rodzin – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny);
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej;
- 3) Sądem Rejonowym w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, wobec których podjęte zostały działania w kierunku umieszczenia ich w pieczy zastępczej, przesyłaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy;

- 4) zakładami opieki zdrowotnej – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) Policją Państwową – współpraca i wsparcie przy zabezpieczeniu dzieci z rodzin biologicznych i umieszczaniu ich w rodzinach zastępczych;
- 6) ośrodkami adopcyjnymi – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych; w 2017 roku zostało zgłoszonych 11 dzieci do ośrodków adopcyjnych z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 7) szkołami – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pozyskiwanie opinii o dzieciach, bieżąca współpraca z pedagogami;
- 8) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.

W zakresie prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci, rodziny miały możliwość skorzystania z poradnictwa specjalistycznego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zatrudniało trzech psychologów, którzy mają stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielają wsparcia. Psycholodzy tut. Centrum udzielili 297 porad, z których skorzystało 80 rodzin zastępczych. Ponadto 76 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, w ramach realizacji projektu: „Małemu Człowiekowi”, miało również możliwość skorzystania z porad psychologicznych.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało zadanie organizatora w zakresie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą. Rodziny zastępcze zgłaszały swoje problemy, które były indywidualnie konsultowane z prawnikiem. To zadanie zostało zrealizowane, bazując na współpracy z posiadaną obsługą prawną. Ponadto w ramach realizacji projektu: „Małemu Człowiekowi” 76 osób, pełniących funkcję rodziny zastępczej, skorzystało z porad prawnych. Rodziny zastępcze zgłaszały swoje problemy, które następnie były omawiane i konsultowane z prawnikiem w ramach realizacji projektu.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Zasady oceny okresowej dziecka regulują art. 128 – 131 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od stycznia do grudnia 2017 roku odbywały się posiedzenia zespołów do spraw

oceny sytuacji dziecka, na których sporządzono 420 protokołów oceniających zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka.

Oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje na posiedzeniu z udziałem:

- 1) odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 2) pedagoga;
- 3) psychologa;
- 4) właściwego asystenta rodziny;
- 5) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Do udziału w posiedzeniu w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej zapraszani byli przedstawiciele sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie, ośrodka pomocy społecznej, Policji, zakładów ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osoby bliskie dziecku. Z posiedzenia Zespołu sporządzano protokół podpisywany przez wszystkich członków uczestniczących w spotkaniu. Po każdej rozpatrzonej na posiedzeniu Zespołu ocenie sytuacji dziecka sporządzana była opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która była przekazywana do Sądu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził także poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym wsparcie koordynatora oraz psychologa tut. Centrum.

Ponadto Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadził również badania pedagogiczne i psychologiczne oraz dokonał analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. W powiecie raciborskim badania psychologiczne realizowane były poprzez psychologa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz wydał opinię o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dla 62 osób pełniących pieczę zastępczą w powiecie.

Wsparcia rodzinom zastępczym udzielali także koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy są w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi i dziećmi

tam umieszczonymi. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych, rodziny informowano gdzie mogą dodatkowo uzyskać pomoc m.in. w poradni profilaktyki i terapii uzależnień, w poradni psychologiczno – pedagogicznej lub u lekarzy specjalistów.

Mając na uwadze ustawową obligację do systematycznego podnoszenia kwalifikacji koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w konferencjach: „Mocni Razem”, „Uwarunkowania rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej” oraz w szkoleniach: „Problematyka zaburzeń rozwojowych i emocjonalnych u dzieci – diagnoza i terapia”, „Zaburzenia więzi – teoria, diagnoza, kierunki terapii”, „Diagnoza zaburzeń i metody pracy z dziećmi z płodowym zespołem alkoholowym (FAS)”. Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie umożliwiło koordynatorom wzięcie udziału w zorganizowanych spotkaniach zespołu koordynatorów z superwizorem.

Organizator zgłaszał do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2017 roku do ośrodków adopcyjnych zostało zgłoszonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 33 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu znalezienia dla nich rodzin przysposabiających. Z grupy tej 13 dzieci zostało przysposobionych przez rodziców adopcyjnych. W omawianym zakresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Wodzisławiu Śląskim, Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Rybniku oraz z Ośrodkiem Adopcyjnym – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Katowicach, a także z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym Filia w Bielsku – Białej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie może sprawować opieki nad dzieckiem. W 2017 roku 3 rodziny zastępcze zawodowe oraz 4 rodziny prowadzące rodzinne domy dziecka skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogły sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. Na przestrzeni roku w 11 rodzinach pomocowych umieszczono 38 małoletnich.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka obejmuje ich swoją opieką. W 2017 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu było zatrudnionych 8 koordynatorów, którzy mieli pod opieką 123 rodziny zastępcze, w których przebywało 258 małoletnich. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 20 planów pomocy dziecku. Plany zawierały długo

i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferze edukacyjnej, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej, kontaktów z rodzicami biologicznymi oraz monitorowania procedur adopcyjnych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Powyższą ocenę organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz psychologiem, który przeprowadził testy psychologiczne badające motywację rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 roku dokonał 17 ocen sytuacji rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z sądami oraz informowało, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy miejscowo sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W 2017 roku do sądów zostało przekazanych 405 informacji o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze pozytywnie przyjmują proponowane im formy wsparcia, jakimi są:

- 1) wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) grupy wsparcia dla rodzin zastępczych;
- 3) szkolenia uzupełniające lub podnoszące kompetencje opiekunów – wychowawców.

Zwiększająca się oferta proponowanych form wspierania rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji pozytywnie wpływa na współpracę rodzin z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, którym jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu działa w szczególności dla ich dobra, mając na celu niesienie pomocy i wsparcia.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W 2017 roku w Powiecie Raciborskim placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 ze zm.). Placówki zapewniały dzieciom całodobową opiekę

i wychowanie oraz zaspokajały ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne. Placówki zapewniały także korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia zgodnego z wiekiem wychowanków. Ponadto stwarzały wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Placówki współdziałały w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Placówki podejmowały działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nabywali umiejętności organizacji czasu wolnego i mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Placówki opiekuńczo – wychowawcze umożliwiały wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Placówki opiekuńczo – wychowawcze organizowały wszystkim swoim wychowankom zarówno wypoczynek letni oraz zimowy. Wychowankowie placówek mieli również zagwarantowaną specjalistyczną opiekę medyczną (opieka pediatryczna, okulistyczna, stomatologiczna, ortopedyczna, neurologiczna, psychiatryczna). Placówki ściśle współpracowały z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka oraz tworzenia indywidualnych planów pracy z dzieckiem. Spotkania zespołów odbywały się regularnie, nie rzadziej niż co pół roku i uczestniczyli w nich wyznaczeni przedstawiciele Centrum.

Na terenie Powiatu Raciborskiego w 2017 roku funkcjonowały trzy placówki opiekuńczo – wychowawcze, które prowadzone są na podstawie umów zawartych z Powiatem Raciborskim:

- 1) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza im. M. Laury Meozzi w Pogrzebieniu, która została utworzona w dniu 1 września 2005 roku. Jest to placówka typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) w głównej siedzibie przy ulicy Klasztornej 8 w Pogrzebieniu oraz w mieszkaniu socjalizacyjnym w Raciborzu przy ulicy Piotrowskiej 8. W głównej siedzibie placówki w Pogrzebieniu może przebywać do 23 wychowanków, natomiast w mieszkaniu socjalizacyjnym można umieścić do 10 wychowanków;

- 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej, która swoją działalność rozpoczęła w dniu 1 września 2009 roku. Jest to placówka typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzona przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom”. Główna siedziba placówki znajduje się w Kuźni Raciborskiej przy ulicy Mickiewicza 7 oraz w mieszkaniu rodzinkowym przy ulicy Długiej 34/1 w Raciborzu. W głównej siedzibie placówki może przebywać do 30 wychowanków, a w mieszkaniu rodzinkowym w Raciborzu można umieścić do 10 wychowanków;
- 3) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy, która funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2013 roku. Jest to placówka typu socjalizacyjno – interwencyjnego prowadzona również przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom”. W placówce przy ulicy Leśnej 1 w Nędzy może przebywać do 14 wychowanków.

Małoletni umieszczani są w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na podstawie postanowień sądów rodzinnych ze spraw o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych, w związku z przemocą w rodzinie, dezorganizacją życia rodzinnego, niewydolnością w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców biologicznych, alkoholizmem. Małoletni w placówkach opiekuńczo – wychowawczych objęci są całkowitą i całodobową opieką do momentu usamodzielnienia lub zmiany postanowienia sądu.

Tabela nr 10. *Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania, stan na 31.12.2017 roku.*

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
do 3 miesięcy	12	14,63%
powyżej 3 do 6 miesięcy	3	3,66%
powyżej 6 do 12 miesięcy	8	9,76%
powyżej 1 roku do 2 lat	11	13,41%
powyżej 2 lat do 3 lat	10	12,20%
powyżej 3 lat	38	46,34%
RAZEM:	82	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu opieką obejmowała 30 dzieci. W okresie minionego roku do Placówki zostało przyjętych 7 wychowanków z powiatu raciborskiego oraz 1 wychowanek spoza powiatu raciborskiego, w tym 6 chłopców i 2 dziewcząt. W omawianym okresie 4 wychowanków opuściło placówkę, z czego:

- 1) 3 dzieci powróciło do rodziny biologicznej;
- 2) 1 wychowanek usamodzielniał się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu na dzień 31 grudnia 2017 roku przebywało 26 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;
- 2) od 1 roku do 3 lat – 0;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 1;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 8;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 14;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 3.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2017 roku wynosił:

- 1) w miesiącach I – III 2017 roku – 2 780,00 zł,
- 2) w miesiącach IV – XII 2017 roku – 2 800,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu, wg stanu na koniec miesiąca.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2016	Grudzień	22
2017	Styczeń	25
	Luty	25
	Marzec	25
	Kwiecień	24
	Maj	23
	Czerwiec	24
	Lipiec	24
	Sierpień	24
	Wrzesień	23
	Październik	24
	Listopad	24
	Grudzień	26

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę 53 dzieciom. Do placówki przyjęto 10 małoletnich, w tym 3 osoby z powiatu raciborskiego oraz 7 osób z innych powiatów. W grupie tej było 4 dziewczęta i 6 chłopców. Placówkę opuściło 11 wychowanków, z czego:

- 1) 5 dzieci powróciło do rodziny biologicznej;
- 2) 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) 5 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2017 roku przebywało 42 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;
- 2) od 1 roku do 3 lat – 1;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 2;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 12;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 17;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 10.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2017 roku wynosił:

- 1) w miesiącach I – III 2017 roku – 3 100,00 zł,
- 2) w miesiącach IV – XII 2017 roku – 3 127,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2016	Grudzień	43
2017	Styczeń	42
	Luty	42
	Marzec	44
	Kwiecień	44
	Maj	44
	Czerwiec	44
	Lipiec	43
	Sierpień	43
	Wrzesień	41
	Październik	44
	Listopad	39
	Grudzień	42

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła 18 dzieci. Do placówki przyjęto 6 małoletnich, w tym 1 osobę z powiatu raciborskiego oraz 5 osób z innych powiatów. W tej grupie były 3 dziewczęta oraz 3 chłopcy. Placówkę opuściło 4 wychowanków, z czego:

- 1) 2 dzieci powróciło do rodziny biologicznej;
- 2) 2 wychowanków usamodzielniało się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy na dzień 31 grudnia 2017 roku przebywało 14 wychowanków w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;
- 2) od 1 roku do 3 lat – 0;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 0;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 3;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 9;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 2.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2017 roku wynosił:

- 1) w miesiącach I – III 2017 roku – 3 100,00 zł;
- 2) w miesiącach IV – XII 2017 roku – 3 127,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2016	Grudzień	12
2017	Styczeń	13
	Luty	14
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	14
	Wrzesień	15
	Październik	14
	Listopad	14
	Grudzień	14

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Raciborskiego przebywało łącznie 82 wychowanków, w tym 41 dziewcząt i 41 chłopców, z których w:

- 1) Pogrzebieniu przebywało 26 podopiecznych, w tym 12 dziewcząt oraz 14 chłopców;
- 2) Kuźni Raciborskiej przebywało 42 podopiecznych, w tym 20 dziewcząt oraz 22 chłopców;
- 3) Nędzy przebywało 14 podopiecznych, w tym 9 dziewcząt oraz 5 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu przebywało 40 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym w:

- 1) Pogrzebieniu – 1 osoba;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 28 osób;
- 3) Nędzy – 11 osób.

Tabela nr 14. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2017 roku.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY
0 – 6 roku życia	4	4,88%
7 – 13 roku życia	23	28,04%
14 – 17 roku życia	40	48,79%
powyżej 18 roku życia	15	18,29%
RAZEM:	82	100 %

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 25 skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych, z których zrealizowano 22:

- 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej – wydano 11 skierowań, zrealizowano 10;
- 2) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu – wydano 8 skierowań, zrealizowano 7;
- 3) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy – wydano 6 skierowań, zrealizowano 5.

Trzy skierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych nie zostały zrealizowane z uwagi na brak zgody rodziców lub opiekunów prawnych, którzy złożyli apelację od postanowienia o umieszczeniu dzieci w placówce opiekuńczo - wychowawczej oraz brak postanowienia sądu rejonowego o konieczności przymusowego odebrania dzieci i umieszczenia ich w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym dzieci pochodzące z terenu Powiatu Raciborskiego nie były umieszczane w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na 31.12.2017 roku oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA 1 DZIECKA
WPOW POGRZEBIEŃ	26	w miesiącach I – III – 2 780,00 zł w miesiącach IV – XII – 2 800,00 zł
POW KUŹNIA RACIBORSKA	42	w miesiącach I – III – 3 100,00 zł w miesiącach IV – XII – 3 127,00 zł
WPOW NĘDZA	42	w miesiącach I – III – 3 100,00 zł w miesiącach IV – XII – 3 127,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Referat Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Raciborzu we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu i Skarbnikiem Powiatu zajmuje się przygotowywaniem porozumień dotyczących umieszczania dzieci pochodzących z obcych powiatów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Raciborskiego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej oraz Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy osiągnęły pełny stan wychowanków. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu posiadała 7 wolnych miejsc.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna, co zostało udokumentowane poprzez sporządzenie protokołu. Wobec rodziców, co do których w trakcie postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu) odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2017 roku prowadziło postępowania administracyjne względem 207 rodziców biologicznych, celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 172 decyzji

administracyjnych w zakresie odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w przypadku rodziców prowadzących wspólne gospodarstwo domowe była wydawana jedna decyzja administracyjna). W roku 2017 wydano 168 decyzji o odstąpieniu od ustalenia opłaty, natomiast w 3 przypadku ustalono częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, natomiast w 1 przypadku ustalono całkowitą opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu nie składało w Sądzie Rejonowym pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu przyznało 431 świadczenia dla 55 osób, które usamodzielniały się po opuszczeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych, rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka albo kontynuowały naukę. Pomoc przyznano na łączną kwotę 226 799,44 zł.

Tabela nr 16. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2017 roku.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	130	2
KWOTA ŚWIADCZEŃ	0,00 zł	65 837,10 zł	3 000,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 17. Świadczenia przyznane osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2017 roku.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	1	295	3
KWOTA ŚWIADCZEŃ	6 600,00 zł	145 359,25 zł	6 003,09 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, której celem było między innymi opracowanie programu usamodzielnienia, szczegółowa kontrola wydatkowania udzielanej pomocy, kontrola postępów w nauce oraz pomoc w uzyskaniu mieszkania.

1.3. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując wnioski na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji wydało 4 decyzje przyznające repatriantom pomoc finansową na pokrycie poniesionych i udokumentowanych kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w łącznej kwocie 24 000,00 zł.

1.4. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując następujące zadania:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych;
- 3) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 5) tworzenie i prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej.

Na realizację tych zadań Centrum dysponowało środkami finansowymi pochodzącymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanymi Centrum uchwałą nr XXVII/257/2017 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz wielkości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na realizację tych zadań w roku 2017 r. ze zm.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

W 2017 roku Centrum otrzymało na ten cel środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 150 000,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 339 osób, w tym 240 osób niepełnosprawnych oraz 99 opiekunów tych osób. Z dofinansowania skorzystało 139 osób, w tym 104 osoby niepełnosprawne i 35 opiekunów, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania lub otrzymały decyzje negatywne. Łącznie na ten cel wydano kwotę 149 836,00 zł.

Tabela nr 18. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2017 roku.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (w zł)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	77	23	107 475,00 zł
RUDNIK	1	1	2 110,00 zł
NĘDZA	6	3	9 876,00 zł
KRZANOWICE	3	0	3 417,00 zł
KUŹNIA RACIBORSKA	4	0	4 510,00 zł
PIETROWICE WIELKIE	1	1	2 110,00 zł
KRZYŻANOWICE	7	5	12 574,00 zł
KORNOWAC	5	2	7 764,00 zł
RAZEM:	104	35	149 836,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Na ten cel Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2017 roku otrzymało środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 6 000,00 zł. Zrealizowano 1 wniosek, wypłacając dotację w łącznej kwocie 6 000,00 zł. Z dofinansowania skorzystało Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego organizując dla osób niepełnosprawnych wycieczkę do Warszawy.

1.4.3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na realizację zadania w 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 91 000,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 67 osób, na łączną kwotę 329 312,70 zł. Dofinansowano 22 wnioski, na łączną kwotę 90 917,34 zł. W grupie zrealizowanych wniosków 7 dotyczyło

likwidacji barier architektonicznych, 1 wniosek dotyczył likwidacji barier w komunikowaniu się, a 14 wniosków było związanych z likwidacją barier technicznych. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 19.

Tabela nr 19. Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w 2017 roku.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	3	33 397,64 zł	1	1 614,05 zł	4	8 321,50 zł
RUDNIK	1	3 352,30 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
NĘDZA	1	6 247,75 zł	0	0,00 zł	2	4 939,00 zł
KRZANOWICE	0	0,00 zł	0	0,00 zł	2	5 510,00 zł
KUŹNIA RACIBORSKA	1	6 085,19 zł	0	10,00 zł	2	4 369,00 zł
PIETROWICE WIELKIE	1	7 257,91 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
KRZYŻANOWICE	0	0,00 zł	0	0,00 zł	3	8 208,00 zł
KORNOWAC	0	0,00 zł	0	0,00 zł	1	1 615,00 zł
RAZEM:	7	56 340,79 zł	1	1 614,05 zł	14	32 962,50 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało na ten cel środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 388 620,00 zł. O dofinansowanie ubiegali się 382 osoby na łączną kwotę 743 660,10 zł. Zrealizowano 259 wniosków na łączną kwotę 388 619,04 zł. Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 20, 21 i 22.

Tabela nr 20. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2017 roku.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI	1	1 700,00 zł	0	0,00 zł
WÓZEK INWALIDZKI SPECJALNY	2	6 000,00 zł	0	0,00 zł
BALKONIK ALBO PODPÓRKA UŁATWIAJĄCA CHODZENIE	5	946,00 zł	0	0,00 zł
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	1	260,00 zł	1	310,00 zł
KULE ŁOKCIOWE ZE STOPNIOWĄ REGULACJĄ	1	18,00 zł	0	0,00 zł
PROTEZA KOŃCZYN GÓRNYCH/DOLNYCH	9	26 800,00 zł	0	0,00 zł
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	1	2 750,00 zł	1	900,00 zł
ORTEZA STAWU BARKOWEGO	1	1 320,00 zł	0	0,00 zł
GORSET KOREKCYJNY	0	0,00 zł	1	1 500,00 zł
RAZEM:	21	39 794,00 zł	3	2 710,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 21. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2017 roku.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
WKŁADKI USZNE	81	5 320,00 zł	11	1 070,00 zł
APARATY SŁUCHOWE	114	198 073,89 zł	9	28 490,00 zł
PIELUCHOMAJTKI	84	48 938,20 zł	6	2 318,55 zł
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE	6	1 287,60 zł	0	0,00 zł
MATERACE PRZECIWODLEŻYNOWE	3	760,00 zł	0	0,00 zł
PODUSZKI PRZECIWODLEŻYNOWE	1	650,00 zł	0	0,00 zł
WORKI DO ZBIÓRKI MOCZU	1	734,80 zł	0	0,00 zł
WORKI STOMIJNE	1	6,00 zł	0	0,00 zł
SOCZEWKA KONTAKTOWA TWARDA	1	1300,00 zł	0	0,00 zł
PROTEZA PIERSI	1	195,00 zł	0	0,00 zł
APARAT DO BEZDECHU SENNEGO	2	2 570,00 zł	0	0,00 zł
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	1	5 500,00 zł	7	41 360,00 zł
KRTAŃ ELEKTRONICZNA	1	1 600,00 zł	0	0,00 zł
RAZEM:	297	266 935,49 zł	33	73 238,55 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 22. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w 2017 roku.

SPRZĘT REHABILITACYJNY	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
ROWER REHABILITACYJNY	2	1 839,20 zł	1	912,00 zł
DYSK DO REHABILITACJI	1	44,80 zł	0	0,00 zł
KOMUPER Z OPROGRAMOWANIEM LOGOPEDYCZNYM	1	3 145,00 zł	0	0,00 zł
RAZEM:	4	5 029,00 zł	1	912,00 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

W 2017 roku w Warsztacie Terapii Zajęciowej funkcjonowało 14 pracowników dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy Powiatu Raciborskiego. Liczby osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu przedstawia tabela nr 23.

Tabela 23. Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu w 2017 roku.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	43
RUDNIK	3
NĘDZA	6
KRZANOWICE	2
KUŹNIA RACIBORSKA	7
PIETROWICE WIELKIE	1
KRZYŻANOWICE	6
KORNOWAC	2
RAZEM:	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2017 Powiat Raciborski ze środków PFRON przeznaczył kwotę 1 119 720,00 zł oraz kwotę 124 414,00 zł ze środków własnych powiatu. Dodatkowo Warsztat otrzymał kwotę 20 000,00 zł pochodzącą ze sprzedaży wyrobów własnych otrzymanych przez powiat jako dotację miasta Racibórz. Łączna kwota kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu w 2017 r. wyniosła 1 269 134,00 zł.

1.5. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji. Program przewidywał następujące obszary wsparcia, spośród, których tylko część zadań została uruchomiona do realizacji:

- 1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:
 - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
 - c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- realizacja zadania zablokowana przez PFRON,
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
 - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał w 2017 roku na realizację programu „Aktywny samorząd” środki finansowe w łącznej wysokości 156 132,13 zł.

Tabela nr 24. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2017 roku oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

L.p.	Środki finansowe PFRON przekazane na realizację programu w 2017 roku					Realizacja programu				
						Liczba wniosków ogółem (narastająco)		Kwoty dofinansowania łącznie narastająco (w zł)		
	MODUŁ PROGRAMU	Obszar programu/ nr Zadania w ramach	Rodzaj przekazanych przez PFRON środków	Łączny limit środków PFRON (w zł)		złożonych w danym roku	zrealizowanych (wypłata środków PFRON)	we wnioskach złożonych (kwota wnioskowana)	we wnioskach zrealizowanych (wysokość środków wypłaconych)	
				bieżące	inwestycyjne				kwota wypłat (pomniejszona o zwroty niewykorzystanego dofinansowania)	procent limitu ogółem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	I	A-1	inwestycyjne	14 976,43	77 155,76	0	0	0,00	0,00	x
2		A-2	bieżące			0	0	0,00	0,00	
3		B-1	inwestycyjne			4	3	26 790,00	20 200,00	
4		B-2	bieżące			0	0	0,00	0,00	
5		C-1	inwestycyjne			0	0	0,00	0,00	
6		C-2	inwestycyjne			3	3	4 601,70	4 113,60	
7		C-3	inwestycyjne			2	2	31 450,00	28 280,83	
8		C-4	inwestycyjne			0	0	0,00	0,00	
9		D	bieżące			15	15	17 193,50	11 163,31	
10	II	x	bieżące	54 470,75	x	23	23	51 955,00	37 235,50	x
11	Razem Moduł I i II			69 447,18	77 155,76	47	46	131 990,20	100 993,24	69%
12	Obsługa programu	(do 5% środków przekazanych)		7 330,15		x	x	x	x	x
13	Promocja programu	(do 1% środków przekazanych)		1 466,03		x	x	x	x	x
14	Ewaluacja programu	(do 0,5% środków przekazanych)		733,01		x	x	x	x	x
15	Łącznie koszty realizacji programu			9 529,19		x	x	x	x	x

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 46 wniosków niepełnosprawnych mieszkańców powiatu raciborskiego.

Tabela nr 25. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2017 roku.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH									
	MODUŁ I									MODUŁ II ZREALIZOWANE
	OBSZAR A		OBSZAR B		OBSZAR C				OBSZAR D	
	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4		
RACIBÓRZ	0	0	3	0	0	3	1	0	15	11
RUDNIK	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
NĘDZA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
KRZANOWICE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KUŹNIA RACIBORSKA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
PIETROWICE WIELKIE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KRZYŻANOWICE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
KORNOWAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
RAZEM: 46	0	0	3	0	0	3	2	0	15	23

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.

2.1. „DRUGIEMU CZŁOWIEKOWI” – KONTYNUACJA W RAMACH NOWEJ PERSPEKTYWY FINANSOWEJ 2014 – 2020.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu kontynuowało realizację dwuletniego projektu w partnerstwie z ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Raciborskiego. Projekt realizowany był od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku. Do projektu przystąpiły OPS-y z gmin Krzanowice, Krzyżanowice, Rudnik, Kornowac, Kuźnia Raciborska oraz Racibórz. Celem projektu było podniesienie aktywności społecznej, zawodowej oraz pomoc w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako uczestnik projektu objęło działaniami wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, natomiast ośrodki pomocy społecznej objęły działaniami osoby bezrobotne, niepełnosprawne oraz korzystające ze świadczeń pomocy społecznej. Projekt oferował uczestnikom różnorodne formy wsparcia takie jak: szkolenia, warsztaty podnoszące umiejętności psychospołeczne, działania o charakterze integracyjnym. W ramach projektu uczestnicy otrzymali również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Na realizację projektu Beneficjent uzyskał dofinansowanie na lata 2016 - 2017 w wysokości 2 212 631,08 zł, w tym:

- 1) PCPR – 740 004,80 zł; (2016 r. – 345 198,38 zł, 2017 r. – 394 806,42 zł);
- 2) Partnerzy – 1 472 626,28 zł; (2016 r. – 626 294,37 zł, 2017 r. – 846 331,91 zł).

Działaniami projektu zostało objętych 299 osób. Projekt był realizowany w ramach Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy.

2.2. Projekt „Małemu Człowiekowi”.

W 2017 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało projekt, którego celem było podniesienie jakości usług społecznych w Powiecie Raciborskim poprzez wzmocnienie kompetencji i rozszerzenie kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Projekt był realizowany od dnia 1 września 2016 roku do dnia 31 października 2017 roku.

Na realizację projektu na lata 2016 – 2017 Centrum uzyskało dofinansowanie w kwocie 152 916,21 zł w tym: 33 284,44 zł w roku 2016 oraz 119 631,77 zł w roku 2017.

Projekt był skierowany do 76 osób tj. kandydatów na rodziny zastępcze oraz już funkcjonujących rodzin zastępczych. Z form wsparcia skorzystali również wychowankowie rodzin zastępczych.

W ramach projektu zostały zaplanowane formy wsparcia: szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pełniących funkcje rodziny zastępczej oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka, wsparcie psychologiczne, prawne i pedagogiczne. Projekt był realizowany w ramach Osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5. Rozwój usług społecznych.

2.3. „KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ” – RESORTOWY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2017.

W ramach projektu „KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało dofinansowanie do wynagrodzenia 8 koordynatorów zatrudnionych w jednostce w okresie od dnia

1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. Łączny koszt realizacji projektu wyniósł 256 236,08 zł, z tego dotacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej dla powiatu wyniosła 169 797,00 zł, natomiast wkład własny 86 439,08 zł.

3. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.

3.1. INTERWENCJA KRYZYSOWA.

W 2017 roku Stowarzyszenie PERSONA na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego całodobowy ośrodek interwencji kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie zorganizowało:

- 1) dyżury interwencyjne psychologa;
- 2) całodobowe dyżury telefoniczne psychologa;
- 3) udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych;
- 4) schronienie do 3 miesięcy;
- 5) krótkotrwałą psychoterapię kryzysową;
- 6) działalność grup wsparcia;
- 7) mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2017 roku wyniósł 55 715,00 zł.

3.2. DOM SAMOTNEJ MATKI.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TĘCZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- 1) zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie;
- 2) organizowano terapię zajęciową dla kobiet;
- 3) prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet;
- 4) zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5. Koszt realizacji zadania w 2017 roku wyniósł 55 715,00 zł.

3.3. PROGRAM DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE.

Stowarzyszenie PERSONA na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło również w 2017 roku dla Powiatu Raciborskiego program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Odbył się jeden program dla 15 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 12 690,00 zł i został pokryty z dotacji, którą powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa.

4. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

4.1. PRZEKSZTAŁCENIE FUNKCJONUJĄCYCH PLACÓWEK OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH Z MIESZKANAMI RODZINKOWYMI W ZESPOŁY PLACÓWEK.

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymuszają stopniowe dostosowywanie warunków funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych:

- 1) od dnia 1 stycznia 2020 r. w placówkach nie mogą przebywać dzieci poniżej 7 roku życia;
- 2) od dnia 1 stycznia 2021 liczba dzieci w placówce nie może przekraczać 14 osób.

W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań zmierzających do tworzenia tzw. zespołów placówek, w których w poszczególnych placówkach przebywać będzie nie więcej niż 14 dzieci. Takie zespoły posiadać będą wspólną obsługę ekonomiczną – administracją i organizacyjną. Za takim rozwiązaniem i jego potrzebą przemawia również to, iż w obecnym stanie prawnym nie możemy już tworzyć kolejnych mieszkań rodzinkowych, które okazały się alternatywą do rodzinnej opieki zastępczej.

4.2. POMOC PRAWNA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH.

Jednym z zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego. Do tej pory Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizowało to zadanie

w bardzo wąskim zakresie, bazując na współpracy z posiadaną obsługą prawną. W przypadku problemów prawnych pojawiających się w rodzinach zastępczych konsultowano je i udzielano wsparcia. Jednakże na dzień dzisiejszy stwierdzamy, iż taki zakres realizacji tego zadania jest zdecydowanie niewystarczający. Rodziny zastępcze pytają o możliwość osobistej konsultacji z prawnikiem, gdyż jak sygnalizują, jest coraz więcej problemów oraz dotyczą one różnych aspektów prawnych, dlatego zgłaszana jest potrzeba podjęcia współpracy z kancelarią prawną, która wspierałaby Powiatowe Centrum w realizacji tego zadania.

4.3. TWORZENIE MIESZKAŃ CHRONIONYCH.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze, widzimy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych. Mieszkania te byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną, do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Potrzebę tworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu, dlatego dostrzegamy potrzebę utworzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych z terenu powiatu raciborskiego, które byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób nieposiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

4.4. URUCHOMIENIE – ZADANIA W ZAKRESIE NADZORU NAD DZIAŁALNOŚCIĄ JEDNOSTEK SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, W TYM RODZINNEGO ORAZ OŚRODKÓW WSPARCIA, DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW INTERWENCJI KRYZYSOWEJ.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizując zapisy art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej i dostrzega potrzebę realizacji powyższego zadania.

W związku z powyższym w Powiecie Raciborskim kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu podlegają:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul Grzonki 1;
- 2) DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu;
- 3) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach przy ul. Kolejowej 4;
- 4) Warsztat Terapii Zajęciowej w Raciborzu przy ul. Rzeźniczej 8;
- 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1;
- 6) Dom Samotnej Matki z Dzieckiem „Maja” w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5;
- 7) Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu przy ul. Grzonki 1.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Henryk Hildebrand